SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No.94. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 19, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 19-го ТРАВНЯ 1994. Ч. 94. РІК CI.

ВИСТУПАЮТЬ НА ЗАХИСТ В. ГРИНЬОВА

Київ (УНІАР). — Тут 13-го травня Партія Демократичного Відродження України (ПДВУ) оприлюднила заяву з приводу невизнання 12-го травня Верховною Радою уповноважень депутата України Володимира Гриньова. Як сказано в заяві, „така практика політичних розправ є сумним породженнями практики попередньої Верховної Ради". Автори заяви нагадують, що більшість депутатів обіцяла на виборах займатися перш за все економічними питаннями, а розпочала свою діяльність, на жаль, з політичних переслідувань. Президія ПДВУ вимагає перегляду питання про визнання уповноважень В. Гриньова. Парламент доручив мандатній комісії ще раз перевірити інформації у виборчих округах ч. 300 на Одещині та ч. 378 на Харківщині, де уповноваження депутатів не визнані, і через два тижні результати подати на розгляд сесії українського парляменту.

Сам В. Гриньов невизнання його уповноважень також оцінив як „політичну розправу", але й сказав, що він не втрачає рівноваги духа. „Немає нічого дивного, що парлямент не визнав мої депутатські уповноваження. Це реакція противників на союз Гриньов - Кучма, де Гриньов міг бути дійсним претендентом на голову парляменту, а Кучма є одним з головних претендентів на Президента України", — сказав Гриньов і додав, що коли парляментаристи не ухвалять до осени нову конституцію, то Кучма, якщо його виберуть Президентом, розпустить парлямент і скличе конституційні збори.

Харківський осередок ПДВУ висунув Гриньова на пост Обласної та Міської Рад народних депутатів.

Політична Рада Конституційно-Демократичної Партії України (КДПУ) розцінила позбавлення депутатських уповноважень В. Гриньова як „розправу над відомим ліберальним політиком, погляди якого не влаштовують ні комуністів, ні націоналістів". Політрада КДПУ констатує, що таке рішення Верховної Ради свідчить про повне нерозуміння більшістю депутатів принципів правової держави і права, а другий день праці парляменту, на думку авторів заяви, показав, що нинішній склад парляменту „дозрів для дочасного розпуску".

Подібну заяву оприлюднила також група незалежних депутатів України, які пишуть: „якщо сьогодні ми, всенародно обрані депутати, допустимо політичну розправу над своїм колегою, завтра таку розправу вчинять над кожним з нас".

КИЇВ. — Міністерство статистики України оприлюднило дані щодо позабюджетних фондів. На початок 1994 року в Україні діяло 416 таких фондів. З них майже 150 — загальнодержавних, тобто, Пенсійний фонд, Державний фонд сприяння конверсії, Фонд соціяльного страхування, Фонд охорони довкілля тощо. Інших майже 270 фондів створені як під певну довготривалу програму, так і з конкретною метою.

ПАТРІЯРХАЛЬНЕ СВЯЧЕНЕ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Українське Патріярхальне Товариство, відділ у Ню Йорку влаштовує спільне Патріярхальне Свячене і відзначення 30-ліття діяльности відділу. Імпреза відбудеться у неділю, 29-го травня, в залі Українського Народного Дому, 140 Друга аве. Початок о год. 2-ій по полудні. У програмі — ювілейне слово, яке виголосить ред. Микола Галів, та мистецька програма (виконавці — Анна Бачинська і Володимир Винницький). Вступ — 10 дол. Зголошення з оплатою слід висилати до: The Ukrainian Patriarchal Society, P. O. Box 285, Cooper Station, New York, N. Y. 10276. Столи на 8 осіб можна замовити у Юрія Навроцького (718) 776-0336.

ГОТУЄТЬСЯ ДОГОВІР МІЖ УКРАЇНОЮ І ЕВРОСОЮЗОМ

Брюссель. — Представник Еврокомісії, коментуючи заяву віцепрем'єра України Валерія Шмарова з приводу фінансових потреб республіки на закриття Чорнобильської атомової електростанції, висловився в тому сенсі, що 6—8 біл. дол. — це занадто багато, „для закінчення будівництва п'яти нових ядерних реакторів в Україні вистачить півтора більйона".

Остаточну суму фінансової допомоги для України представники розвинутих держав обговорюватимуть в липні в Неаполі на зустрічі лідерів „великої сімки". Окремий пакет допомоги готує Европейський союз. Він погодився з висновками Еврокомісії, що спеціяльного фінансування потребує закриття двох досі діючих реакторів у Чорнобилі.

На п'ятьох атомових станціях України працюють реактори застарілої совєтської конструкції, однак тільки у Чорнобилі діють реактори РМБК-1000, які, на думку західніх спеціялістів, дуже небезпечні. Згідно з даними Еврокомісії, Україна вже розпочала програму будівництва п'ятьох нових реакторів, три з них мають фінансову базу. Европейський союз висловив готовість сприяти будівництву цих трьох реакторів з тим, щоб їхня електроенергія замінила чорнобильські реактори, які слід якнайшвидше зупинити.

У парафовану угоду між Україною і Европейським союзом входять обидва пункти — безпека атомових станцій і належне забезпечення республіки електроенергією. Конкретний договір між сторонами буде підписано 24—25-го червня цього року.

Директори Донбасу підтримують Л. Кравчука

Донецьке (УНІАР). — Сюди 16-го травня прибув Президент України Леонід Кравчук для зустрічі з керівниками державних адміністрацій Донецької, Дніпропетровської, Луганської та Запорізької областей, а також директорами металюргійних, коксохемічних та вугільних підприємств. Директори звернулися до Президента з проханням вирішити проблеми кредитів, експорту продукції та взаємних розрахунків.

Рада директорів Донецько-Придніпровського реґіону підтримала звернення Президента Кравчука до Верховної Ради України про перенесення президентських виборів до більш зручного часу, у зв'язку з необхідністю спрямувати всі зусилля на стабільзацію економіки.

Прем'єра фільму „Freedom Had a Price"

„Freedom Had a Price" — це хвилюючий одногодинний документальний фільм про першу в історії Канади операцію інтернування чужинців у концтабори. Фільм, виготовлений відомим кінорежисером Юрієм Луговим, розкриває маловідому подію, коли українські іміґранти, натавровані канадським урядом „ворожими чужинцями" на початку Першої світової війни, зазнали переслідування у наступних шести роках.

На переломі XX століття частина українських територій входила у склад Австро-Угорської імперії. Хоч правно українці цих земель уважалися і громадянами імперії, в дійсності вони були жертвами політичного поневолення і економічного визиску окупантською владою. Тим часом на початку 1900-их років Канада активно рекрутувала східньоевропейців для заселення і колонізації своїх прерій. Принаджені обітованими вільними землями і великими можливостями на працю, десятки тисяч українців залишили свою окуповану батьківщину і прибули до Канади, шукаючи волі і кращого життя.

На час вибуху Першої світової війни у 1914 році, уже понад 170,000 українців поселилися в Канаді. Через іронію їхньої долі, ті українці, які ще не отримали канадського громадянства, зразу набули статусу „ворожих чужинців", бо у них був пашпорт імперії, з якою Канада була у стані війни. Між 1914 і 1920 роками коло 80,000 українських іміґрантів уряд змусив зареєструватися як „ворожі чужинці", реґулярно зголошуватися на поліцію і постійно носити урядові виказки.

Але ці українці ще належали до щасливців. Бо понад 5,000 їхніх земляків у Канаді — чоловіків, жінок і дітей — зазнали більш суворих наслідків, будучи ув'язнені як „ворожі чужинці" у 24 концентраційних таборах, розкинутих по Канаді. Майно і цінності багатьох інтернованих були конфісковані і ніколи їм не повернені. У таборах трактування було жорстоке, обставини і примусова праця важкі. Багато загинуло в таборах, ще більше зазнали захворювань і поранень, дехто загинув від куль сторожі, намагаючись втекти з таборів. Інтернування застосовано всупереч тому, що у

(Закінчення на стор. 4)

У кожній вишивці з-під її рук криється думка та душа

Джерзі Ситі, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Про Мирославу Кот вже стільки написано і сказано та стільки осіб бачили твори її рук і учнів, що коли вкінці маємо нагоду говорити з нею у редакції „Свободи", видається немов вона добра давня та щира знайома.

М. Кот в редакції „Свободи".

Розуміється, зовсім не дивно, що відвідує вона „Свободу" одягнена в одну із своїх прекрасних вишиваних блюзок у чорних узорах — „бузьках", таку свіжу та без одної зморщинки — немов щойно викінчену із з-під її вправних рук. На верх виходять однак альбоми із світлинами з виставок у Чикаґо та Торонто і на кожній із світлин можемо подивляти справжнє ненарушене поганими впливами народне мистецтво.

Але нема що тому дивуватися, як тими виставками і працями керує саме М. Кот — народний майстер декоративно-прикладного мистецтва, викладач його на факультеті громадських професій Дрогобицького Педагогічного Інституту ім. Івана Франка. На тому пості вона вже 13 років, хоча розпочала свою працю в Інституті як викладач математичної аналізи.

Цікаве це получення зацікавлень і професій, але мені відомо багато випадків, що саме математики цікавляться у вільному часі музикою чи мистецтвом — отже правдоподібно і у випадку М. Кот получення народного мистецтва з математикою логічне та оправдане. Як розповідає гостя, вона від молодої дівчини залюбки вишивала, просто для душевної розваги. Але відтак, а точно як сама розповідає від 1982 року, вишивання за народними взірцями стало початком поважної і глибокої творчости. І так вона викладач математики, взялася провадити секцію народної вишивки. Від того часу проминуло 13 років, позначених численними успіхами і визначними осягами її учнів. На жаль, позначилися ці роки також її особистим горем, а це втратою улюбленого мужа, який так радів її успіхами і так щиро її допомагав. Михайло Кот помер після довгих років заслання у сталінських таборах вже недавно, коли саме разом раділи відродженням України та були повні задумів на майбутнє.

Це був великий удар для М. Кот, але на щастя залишилася її праця і вишивка, в

(Закінчення на стор. 4)

В Камбоджі бої продовжуються

Пекін. — Як інформує агентство Ассошіейтед Пресс, камбоджійський король Нородом Сіганук, оцінюючи вислід миротворчої операції Організації Об'єднаних Націй в Камбоджі, на яку витрачено три біл. дол., визнав, що ці немалі гроші пропали намарно. „Ми не заслужили трьох більйонів, бо наша поведінка є просто жахливою. Мир у країну не прийшов і невідомо, коли прийде", — підкреслив король.

Про свої власні пропозиції щодо мирних переговорів камбоджійського уряду з „червоними кхмерами" Н. Сіганук висловився так: „У мене вже нема ніяких ілюзій, навіть сто зустрічей за 'круглим столом' не принесуть миру". Він ознайомив журналістів з фактами, які свідчать, що „червоні кхмери" знову хочуть захопити владу і „вернути Камбоджу в кам'яний вік". Коли вони говорять про переговори, то це не більше, ніж тактичний засіб, покликаний ввести в оману світову спільноту.

В кінці годинної розмови з журналістами Н. Сіганук сказав, що „в недалекому майбутньому Камбоджа повністю загине".

У СВІТІ

ІРАНСЬКИЙ військово-транспортний літак, порушивши запроваджене Радою безпеки ООН ембарґо, привіз у Загреб, столицю Хорватії, 60 тонн набоїв — під написами гуманітарної допомоги. Відтак хорвати передали вантаж боснійській владі. Достава набоїв відбулася два дні перед офіційною візитою міністра закордонних справ Ірану Алі Акбара Веляяті в Боснію і Хорватію. Під час цієї візити він передав президентові Боснії Алії Ізетбеговічеві чек на мільйон долярів. Крім того, боснійські мусулмани дістали від Ірану кредит на купівлю 10,000 тонн дизельної бензини.

НІМЕЦЬКИЙ УРЯД запропонував на розгляд парляменту пакет законодавчих актів, спрямованих проти неонацистів. Ці дії уряду є реакцією на події в Маґдебурзі, де минулого тижня, в районі, заселеному чужинцями, відбувся жорстокий шестигодинний погром. Законопроєкт передбачає збільшення тюремного реченця за „расово мотивований напад" до 5 років, дозволяє тримати правих екстремістів за ґратами без відповідного ордеру, значно збільшує суму грошової кари за расистські висловлювання і проголошує поза законом неонацистську символіку та жести, котрі нагадують давнє нацистське привітання.

ГРОМАДЯНИ ЛИТВИ, нарікаючи на незадовільний захист від злочинців з боку держави, масово використовують *своє право купувати і носити* зброю. У міністерство внутрішніх справ вже надійшло 600,000 заяв, переважно від бизнесменів і фармерів, з просьбою про дозвіл на придбання зброї. Недавно прийнятий парляментом закон передбачає, що право носити зброю має кожний громадянин, „який не зловживає алкоголем, не притягався до кримінальної відповідальности, не має зв'язків зі злочинним світом, психічно здоровий і здав іспит після двотижневого вишколу в ділянці користування зброєю".

В НЕДІЛЮ, 15-ГО ТРАВНЯ, у присутності декількох тисяч београдців спільну Службу Божу відслужили Патріярх Сербії Павло і Патріярх Московський Алєксій II. Свята Літургія відбулася з нагоди 400-річчя спалення турецькими окупантами тлінних останків великого сербського релігійного діяча і просвітника Сави Неманіча, якого тепер зачислено до святих. На місці спалення на београдській горі Врочар вже будується найбільший у світі православний собор св. Сави. Він вміщуватиме понад 10,000 віруючих.

БОСНІЙСЬКИМ МУСУЛМАНАМ вдалося відбити від сербів декілька районів на півночі республіки. У відповідь серби активізували гарматні обстріли мусулманських сіл, що знову привело до численних жертв серед мирного населення. Три сербські набої вибухнули в готелі мусулманського міста Тузли. Водночас представники ООН у Боснії повідомляють, що в демілітаризованій зоні довкола Сараєва знову з'явилися сербські тяжкі гармати. На думку спостерігачів, останні події у Боснії є відвертою насмішкою над миротворними зусиллями міжнародної спільноти, яка все ще не залишає надії на мирні переговори між ворогуючими сторонами боснійського конфлікту.

В ЄМЕНІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ громадянська війна між півднем і північчю. Зі Сани, північної столиці, повідомляють, нібито її військо цілком заблькувало місто Аден, південноємненську столицю, і готове у будь-яку хвилину вступити в неї, однак північний лідер Алі Абдалла Салех надав керівникові півдня Салемові аль-Бейдові останній шанс капітулювати і в такий спосіб унеможливити кровопролиття. Тим часом командири південних військ стверджують, що наступ північних ємнеців зупинено на віддалі 100 кілометрів від Адену.

ВЖЕ ДЕКІЛЬКА днів у пакістанських містах продовжуються демонстрації мусулман-фундаменталістів, які вимагають запровадження у країні шаріяту — ісламського законодавства. Десятки тисяч мусулманських екстремістів заблькували під'їзди до столиці. Уряд змушений був протиставити демонстрантам численні поліційні формації. Після багатогодинних безвислідних переговорів поліціянти застосували зброю. *Під час сутички загинуло* 11 осіб.

ДЕКІЛЬКА ТИСЯЧ єгипетських юристів провели страйк протесту у зв'язку зі смертю в тюрмі 32-річного адвоката Абделя Мадані. Він був відомий у країні тим, що захищав у судах мусулманських фундаменталістів. Міністерство внутрішніх справ Єгипту офіційно заявило, що адвокат А. Мадані був тісно зв'язаний з підпільною ісламською організацією Аль-гамаа Аль-ісламія і її бойовиками. У висліді їхніх терористичних акцій в Єгипті за два останні роки загинуло 360 осіб. Асоціяція єгипетських адвокатів, не беручи до уваги цієї урядової заяви, має намір подати правоохоронні органи до суду і вимагає офіційного вияснення обставин смерти А. Мадані.

Я. АРАФАТ ЗАКЛИКАВ ДО „СВЯЩЕННОЇ ВІЙНИ" ЗА ЄРУСАЛИМ

Єрусалим. — Як інформує агентство Ассошіейтед Пресс, ізраїльське радіо передало запис виступу лідера Палестинської визвольної організації Ясіра Арафата під час його перебування в Південно-Африканській Республіці. Між іншим, він сказав, що „ПВО продовжить боротьбу за свою головну ціль — Єрусалим". Звертаючись до південноафриканських мусулман, Я. Арафат закликав їх взяти участь „у священній війні за Єрусалим, бо відвоювання святого міста є найпершим обов'язком кожного правдивого віруючого".

Ця промова Я. Арафата викликала конфлікт в ізраїльському парляменті. Опозиційний бльок Лікуд звинувачує уряд Їцака Рабіна в *підписанні таємних* додатків до ізраїльсько-палестинського договору, що стосуються дальшого статусу Єрусалиму, і вимагає негайної резиґнації прем'єр-міністра. Ї. Рабін, відкидаючи ці звинувачення, сказав, що не підписував ніяких таємних угод з ПВО, однак невдовзі представникові уряду довелося визнати, що на переговорах з палестинцями Ізраїль погодився через три роки обговорити статус Єрусалиму, виходячи при цьому зі заложення, що це місто є святим для трьох релігій. Після того сварка в парляменті розгорілася з новою силою. Депутати від правлячої Робітничої партії також приєдналися до вимоги, щоб уряд дав належну оцінку виступові Я. Арафата.

Тим часом майже на всій території палестинського самоуправління зберігається тривожна ситуація. У вівторок, 17-го травня, палестинські терористи обстріляли авто зі жидівськими поселенцями, убивши двох пасажирів і тяжко поранивши третього. Відповідальність за напад взяла на себе радикальна мусулманська організація Гамас.

Делеґація ізраїльських поселенців привезла в Єрусалим вимогу, щоб ізраїльські військові формації знову повернулися за західній берег Йордану. Начальник штабу збройних сил країни генерал Єгуд Барак сказав, що поселенці хочуть неможливого, оскільки армія не може бути присутньою скрізь.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 16-ГО ТРАВНЯ, ЗСА змусили Організацію Об'єднаних Націй стримати свої пляни про висилку 5,500 миротворчих військовиків до Руанди, щоб зупинити існуючі там воєнні насильства, жертвами котрих вже стало понад 200,000 осіб. Хоча це до деякої міри є особистою *поразкою для генерального* секретаря ООН Бутроса Бутроса-Ґалі, то офіційні чинники ООН погоджуються з тим, що його пляни були надто амбітними та нереальними. Аргументами ЗСА були факти, що досі ні одна країна не зголосила своєї готовости посилати туди військо, а також воюючі фракції в Руанді не дали своєї згоди на діяльність ООН, як і не виявили ніякої охоти до замирення.

12 ДНІВ ТОМУ президент Билл Клінтон проголосив зміну політики ЗСА щодо втікачів з Гаїті, заявляючи, що кожний втікач буде мати переслухання поки його відправлять назад. Одначе досі обіцянка Президента не виконується і офіційні чинники оправдують це неможливістю найти відповідні приміщення для проведення цих переслухань, бо ніякі караїбські країни не погоджуються на причалення гаїтян. Отже, щоб якось цьому зарадити, Департамент оборони винаймив для цього українське пасажирське судно „Грузія", крім того також винаймлено українське пасажирське судно „Іван Франко" для тих цілей.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона дещо занепокоївся справами нуклеарного виробництва у Північній Кореї, зокрема після того, як Північна Корея проголосила, що розпочала добувати нуклеарне паливо зі свого найбільшого реактора, ще перед приїздом туди міжнародних інспекторів. Одначе Вашінґтон покищо стримався від будь-яких коментарів у цій справі поки не отримає звітів згаданих інспекторів. Всім відомо, що ЗСА вже кількакратно перестерігали Північну Корею, що коли вона намагатиметься це робити, то ЗСА звернуться до Організації Об'єднаних Націй з проханням застосувати проти Північної Кореї економічно-торговельні санкції.

У НЕДІЛЮ, 15-ГО ТРАВНЯ, секретар Державного департаменту ЗСА Воррен Кристофер сказав, що ще цього тижня відвідає Єрихон, місто керівництво яким перебрали палестинці. На думку багатьох аналітиків це є спеціяльний жест ЗСА в сторону палестинців, щоб в цей спосіб підкреслити важливість їхньої відповідальности у самоуправлінні цієї місцевости. Одначе побоюючись критики зі сторони Ізраїля, співробітники В. Кристофера відразу заявили, що ЗСА не змінили своєї неґативної думки щодо створення палестинської держави. При тому підкреслено, що Ізраїль не мав нічого проти поїздки В. Кристофера до Єрихону.

ЯК СТВЕРДЖУЄ ЗВІТ Департаменту юстиції, злочинства спричинені пальною зброєю зросли на 21 відсоток від 1991 до 1992 року. Статистичний звітодавець Департаменту юстиції Майкл Ренд стверджує, що молоді люди і пальна зброя є незаперечним фактом у американському сьогоденні. Саме він наводить, що злочинства здійснені при допомозі пальної зброї збільшилися найбільше у віковій групі від 15 до 24 років. А жертвами цих заподіяних злочинів в найбільшій кількости є молоді чорні мужчини.

ОДНА ІЗ ПРОВІДНИХ сенатських комісій, яка відіграватиме важливу ролю у вирішуванні справи загального забезпечення охорони здоров'я в ЗСА не займає конкретного становища покищо в цій справі. Мова про Сенатську комісію для справ фінансів, яку очолює сенатор-демократ з Ню Йорку Деніел Мойнниген. Аналітики з цього приводу роблять різні припущення чому саме ця важлива комісія не бере конкретного становища щодо запропонованого Президентом пляну охорони здоров'я.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні:
(202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send adress changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Рівні права народів в Україні

Однією з найбільших прикмет невеселої дійсности в Україні є тамтешня рівність усіх національних груп. Президент Леонід Кравчук виправдував призначення Вітолда Фокіна на першого прем'єра України арґументом, що ніхто не може закинути Україні погане відношення до національних меншин, коли росіянин є прем'єром. (Інша річ, що однорічне урядування Фокіна було втратою одного року для будівництва держави і народинам мафій, які дотепер безкарно розкрадають державне майно). Україна не є однонаціональною країною і державність України може тільки тоді закріпитися, коли в її будівництві візьмуть активну конструктивну ролю всі тамтешні національні групи, — всі вони голосували в референдумі 1-го грудня 1990 року „за" державність України.

Національна проблематика України надзвичайно цікава і тому добре сталося, що 14-го травня ц. р. доповідав на форумі Наукового Т-ва ім. Шевченка в Ню Йорку Олександер Бураківський, колишній співзасновник Народного Руху України і голова його Ради Національностей. Доповідач, який володіє дуже гарною українською мовою, дав себе пізнати, як український державник, але й патріот своєї жидівської спільноти. (О. Бураківський заявив, що його особисто не вражає термін „жид", а не „єврей", але звернув увагу, що в царській Росії лунало гасло „бей жидов, спасай Расєю" і відтоді той термін набрав специфічного забарвлення).

Цікаво, що О. Бураківський не бачить майбутности для жидівської меншини в Україні. Він має жаль, що Верховна Рада схвалила закон про опіку над меншинами, але нічого в тій справі не зроблено. Можна висловити сумнів, чи це був мудрий закон, бо трудно знайти аналогічно, щоб якась держава дбала за збереження особовости своїх меншин. Признавати допомогу для харитативних цілей — так, але не опікуватися меншинами крім признання їм усіх рівних прав з іншими існуючими в державі національними громадами. Зберігання своєї національної особовости, зберігати і розвивати свою культуру, — це діло самих національних меншин. Українська Народна Республіка признала була національно-культурну автономію меншинам і кожна з них мала в Уряді свого міністра. Сучасна українська держава визнає у теорії і практиці рівність всіх національних груп, ствердила окремим законом, що державною мовою є мова українська, але не забороняє жителям інших національностей засновувати й утримувати їхні приватні школи, видавати книжки, плекати всі ділянки рідної їм культури.

Польща між Двома світовими війнами підписала була міжнародний закон про охорону чи пак забезпечення прав національних меншин, але те зобов'язання зламала, вела внутрішню політику насильної національної асиміляції і — програла, бо всі існуючі в її державних межах меншини виявили б реакцію на ту немудру політику особливий спротив. Америку називали „перетоплюючим казаном", — але тут немає примусової асиміляційної політики, зате існує природний процес асиміляції до чужомовного оточення, — можна його зупинювати, не можна зліквідувати. Тому на наших очах деякі національні групи вже засимілювалися (німецька), — інші, між ними українська і польська, зберігають свою культуру, зберігають рідну політичну думку, а проте виразно видно — корчаться. „Вибух" України став поважним застриком національної свідомости українській діяспорі, але і він не зуміє зліквідувати назавжди процесу природної асиміляції у різних чужомовних державах. Покищо існує проблема українізації самої України, яка ще не всилі отрястись від намулу чужої неволі.

Існує окрема проблема шовінізму, який не шанує інших народів і їх культур, керуючись сантиментом, а не розумом. Коли поверх року тому у Львові маршувала вулицями група осіб з транспарантами і окликами „Москалі, ляхи і жиди — геть з України" — Обласна Рада правильно різко натаврувала ту імпрезу, яка по суті була чудовим дарунком Москві. Сила України в її демократії, але дійсній, не утотожнюваній з безправ'ям і анархією.

Микола Бараболяк

КОЗИРЄВ: ВОВК У БАБУСИНОМУ ЧІПКУ

I

„Форейн Афферс", від нового року під новою редакцією, хоч усе ним був, став насправді найбільш впливовим і престижевим журналом для розгляду питань міжнародної політики. Тож не диво, що міністер зовнішніх справ Росії, Андрей Козирєв, обрав цей журнал за форум, де він виклав основи політики Росії супроти Заходу, а ЗСА зокрема, у рамках „Партнерства для миру". Його стаття п. з. „Застояле партнерство" появилася у числі за травень-червень 1994 року.

Демократична Росія — це природний приятель Америки і Заходу, — навчає Козирєв. — Тому Захід повинен усіми засобами допомогти Росії закріпити там демократію. Захід не повинен перейматись Жириновським. Це ефемерний, хвилевий феномен, спричинений економічними труднощами. В російському народі не жевріють нацистські, чи інші імперіялістичні, настанови. Але не можна забувати, що Росія — це історична великопотуга, і мусить бути як така у світі трактована. Захід не сміє уважати, що Росія програла холодну війну і має поводитися як побита держава. Росія виграла разом із Заходом у боротьбі з комуністичним тоталітаризмом, якому уже ніколи не підкориться.

Як великодержава, Росія мусить заступатися за свої національні інтереси, як кожна держава. Хай собі ЗСА виб'ють із голови якийсь „Pax Americana". Є передумови справжньої, щирої участи Росії у „Партнерстві для миру", запоруки, що вдасться обминути мілітарні конфронтації. Ці передумови: 1. Визнати, що Росія, як інші західні держави, є демократичною державою, яка шанує права людини і є відповідальна за втримання міжнародного порядку; 2. Трактувати її як рівну, наприклад спілка т. зв. велику сімку має перетворитись у „велику вісімку"; 3. Заперестати плекати НАТО-манію, де деякі держави бажали б для своєї безпеки стати членами НАТО для оборони перед Росією. НАТО, як протисовєтська колись організація, повинна б бути заступлена конференцією для безпеки і кооперації в Европі (КБКЕ) як гарантом миру в Европі. Козирєв пише: „Встановлення об'єднаної, незбльокованої Европи може бути досягнене через підвищення КБКЕ до рівня ширшої універсальної організації. Холодну війну виграно завдяки демократичним принципам 56-членної організації КБКЕ, а не завдяки воєнній машині НАТО. Тому КБКЕ повинна грати головну ролю у переформуванні колишньої конфронтальної політики в Евроатлантійській смузі у справді стабільну, демократичну систему. Врешті третя запорука співпраці: взаємне довір'я; треба заперестати підозрівати Росію в імперіялістичних намірах. (Чи це не сміх? — питаю — М. Б.).

Стільки приємної, що полонить серце, політичної фразеології у писанні Козирєва для Заходу. А тепер до речі: головна на ділі тема його статті — це т. зв. реґіональні конфлікти, у яких криється небезпека зударів із Сходом, коли він у цьому пункті не поступиться. Америка і Росія мають свої сфери впливів, — твердить Козирєв, — терени їхнього „національного інтересу". Козирєв розводиться про інтервенцію ЗСА у Сомалії й інші, які він не квестіонує. Так же Америка має відноситись до інтервенції Росії в Абхазії чи Таджикістані. Росія мусить берегти доступ до неї через незабезпечені колишні кордони СССР. ЗСА можуть відтягнути свої війська зі Сомалії чи Македонії не наражаючи істотно своєї безпеки. Інакше Росія, цитую: „Існує принципова різниця між Сомалією, а Абхазією чи Таджикістаном.

(Закінчення буде)

Петро Часто

НЕПРАВДА Є ЇХНЬОЮ „РОДІНОЮ"

Є така психологічна закономірність: хто кому вчинив якесь велике паскудство, той того потім ще й ненавидить — вже як свідка свого зла.

Російський шовінізм стільки упродовж століть завинив перед українцями, що тепер йому нічого не залишається, як звинувачувати їх, що вони, впертюхи, ще не всі пропали, і що тепер на своїй землі, у своїй державі відроджують рідну мову та прибатьківські звичаї, прадавню українську моральність — тобто те, що може мати спасенне значення для решти людства, в тому числі й для засліплених імперським реваншизмом росіян.

Про крайніх, про „жириновчиків" тут уже й мови нема: властива інтеліґенція — й та щоразу втрачає своє хвалене вільнолюбство, як тільки доходить до українського питання. І все одно де — чи в Росії, чи по закордонах. Все ж добре з'ясовано: всім архидемократичним „новим журналам", „современним запіскам", „родінам" мов заціпило, коли москалі голодом і терором розпинали Україну, коли підряд нищили матеріяльні і духові ознаки її давности, коли спотворили історію й умертвили національну пам'ять. А тепер вони озвалися! Кат, котрий не знав жалю, сховавши закривавлені руки за спину, хоче викликати до себе співчуття: його, бач, українці ображають!

У ч. з 9—10-го квітня канадський автор „Нового Русского Слова" Едуард Шаков коментує документальний фільм, створений недавно в Україні Майклом Ігнатьєвим — нащадком відомої російської аристократичної родини, яка колись володіла маєтками під Києвом. „Моє коріння тут, в українській землі...", — стверджує з екрану внук і правнук царських міністрів та дипломатів.

В тому чисто людському ностальгійному мотиві годі було б добачити щось осудливе, якби Е. Шаков у своєму комантарі не вистромив огидних українофобських вух. Саме для цього йому й був потрібний фільм — щоб зайвий раз у почитній газеті обілляти помиями сьогоднішню українську дійсність.

Майкл Ігнатьєв, переймаючись, самозрозуміло, долею російської, а не української мови в Україні, взяв з цього приводу інтерв'ю у Президента Леоніда Кравчука. І почув правду: ніхто російської мови не забороняв і забороняти не збирається, нікому не спадає на думку силою насаджувати українську, одначе вона є і лише вона може бути державною мовою в незалежній Україні. Ця ясна правда Е. Шакову не подобається. Жбурнувши болотом в українського Президента — „еволюціонував з комуністів у націоналісти" — він цілком забуває про фільм і, віддаючи себе ганебній стихії україноненависництва, залякує таких самих, як він, нібито „на заході республіки дух українського націоналізму відчувається буквально на кожному кроці", нібито Львовом день і ніч крокують „похмурі колони ультранаціоналістів-чорносорочечників", ніби „русскоязичное населеніє" Донбасу не має де вчити своїх дітей, ніби кримських татар — й тих от-от змусять заговорити українською. З радістю в голосі провокатор Е. Шаков вигукує: „Нєт міра на украінской землє!" і „даже мірная Православная Церковь — на переднєм крає оборони от наступающего украінского націоналізма".

Саме з тієї обставини й лютують шакови, що в Україні панує мир і що український етнос з Божих рук дістав можливість дерусифікуватися, відродити свою мову, відчути себе державною нацією. Вісімдесят чотирьом відсоткам етнічних українців — все одно, що з цього приводу думає Е. Шаков чи навіть нащадок російських графів Майкл Ігнатьєв, предки якось „роділіс і вирослі" в Україні. Тільки ж виросли як її вороги і гнобителі! Майклів прадід Ніколай Ігнатьєв вірою і правдою служив Олександрові II — саме тому цареві, що 1876 року видав лиховісний Емський указ про заборону української мови. Отакий зв'язок цієї родини з Україною. Якого ж „права на родіну" вимагає Е. Шаков для родовитого правнука — права повернути назад хід історії?

Мета публікації цілком прозора: зчинити галас на захист реакційної ідеї „двомовности". Наші недруги добре розуміють, що узаконена двомовність відкинула б українську мову на периферію буття, а післязавтра — зовсім звела б її зі світу.

На жаль, не російська, а українська мова потребує захисту — навіть тепер, на третьому році існування незалежної держави. Русифікація України ще не припинялася. Російськомовні сепаристи все ще експлуатують цинічний жарт зденаціоналізованого шахтаря, який готовий був змилостивитися і заговорити по-українськи, якщо від цього „стане більше ковбаси". Цей арґумент не обминув у своєму фільмі і Майкл Ігнатьєв, і в коментарі — Е. Шаков. Вони не розуміють, що насміхаються над усіма донеччанами, незалежно від того, хто якою мовою розмовляє. Газета „Східний Часопис" недавно вмістила лист шахтаря-росіянина Н. Кузнєцова — порядної, справедливої людини, справжнього громадянина України. Він обурений рішенням Донецької обласної Ради про запровадження в краї двомовности: „Невже депутати не знають, що проголосували за продовження духовного ґеноциду українського народу?". І далі засвідчує донбаську дійсність: „Менше, ніж 1 відсоток газет виходить українською мовою, решта — російською, до 8 відсотків телевізійних і радійових програм — українською, решта — російською, з-понад 1,200 шкіл в області — тільки 100 — українські, 1,100 — російські".

А ось загальноукраїнська статистика: три чверті тиражу дитячої літератури видається російською мовою. На один примірник перекладеної на українську мову художньої книжки припадає 22 примірники книжок, перекладених російською мовою. З 380 видавництв в Україні 207 видають книжки лише російською мовою, решта — переважно російською.

Як добре відомо, досі не має ніякого інформаційного забезпечення зовнішня політика України — користуючись цим, російські стратеги безборонно спотворю-

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Павло Лопата

Картини з фондів КУМФ відправлено у Київ

Мабуть, що звернення Михайла Романишина, директора Державного Музею Українського Образотворчого Мистецтва (ДМУОМ) в Києві, й Андрія Новаківського, директора Українського Національного Музею у Львові, яке було поміщено в журналі „Сучасність" ч. 9 за 1989 рік, читав ще тодішній голова Канадсько-Української Мистецької Фундації (КУМФ) Михайло Шафранюк. Обидва працівники різних музеїв у зверненні, „До всіх добрих людей, які творять українське мистецтво зберігають і примножують його славу, вболівають за його долю", прохають їм допомогти в організуванні „відділу творів українських художників, які працюють за межами України. М. Шафранюк незадовго перед смертю — 30-го листопада 1991 року — день перед проведенням референдуму в Україні, передав усний заповіт своїй дружині Ярославі та Оксані і Ярославові Соколикам, щоб частину колекції образотворчого мистецтва КУМФ, коли постане вільна і незалежна українська держава, передати туди — в Україну.

І тому, щоб сповнилося останнє бажання цього мецената українського мистецтва, одразу після його смерті члени дирекції КУМФ, постановили собі за мету — сповнити це його бажання. Робота над реалізацією такого задуму пожвавішала після передачі однієї картини з фондів КУМФ до Києва в липні минулого року. Це був твір більших розмірів роботи мистця Миколи Івасюка „Портрет Олександра Мишуги". Після завершення цього акту передачі і перебрання мистецького шедевру в Києві налагоджено близькі комунікативні зв'язки між членами управи КУМФ та директором ДМУОМ М. Романишином. З кожного засідання членів дирекції Фундації передано інформації про ще один акт, а саме передачі картин з колекції КУМФ у Торонто до вже вищезгаданого музею в Києві.

Отож, щоб завершилася частково мета цього ж музею, у неділю, 24-го квітня ц.р. в ґалерії КУМФ, у 15-ту річницю її існування у новішому приміщенні відбулось офіційне відкриття виставки вибраних картин Фундації мистців діяспори в дорозі напостійно до ДМУОМ у Києві під назвою „Повернення". Тут зібралися численно не тільки шанувальники мистецтва, щоб побачити, які твори окремих мистців пересилаються до материнської землі, до рідної України, але й мистці, щоб попрощатися із своїми мистецькими творами.

Виставку „Повернення" відкрив голова дирекції КУМФ Роман Вжесневський. В короткому слові він процитував уривки з поезії „Думи мої, думи мої..." Т. Шевченка „В Україну ідіть, діти! В нашу Україну...". Тут він мав на думці картини, які створені різними мистцями, тугою за батьківщиною на чужій землі, наповнять столичну українську скарбницю. На цій же виставці інж. Я. Соколик — генеральний секретар СКУ інформував присутніх про комунікативно пророблену працю між Фундацією і музеєм та про особисту зустріч з М. Романишином.

Прощальні слова висловив під час відкриття виставки і генеральний консул України в Торонто — Олександер Соботович. У першу чергу він згадав про фундаторство і грошові пожертви Я. Шафранюк на різні громадсько-культурні та доброчинні цілі, він просто не знаходив для неї слів глибокої вдячности і поваги. Тому з нагоди наближаючого її 90-ліття, побажав він для меценатки української культури, багато щастя, а особливо здоров'я найбільше, щоб і надалі так щиро вона фінансово підтримувала і допомагала у розбудові української держави.

Директор ДМУОМ в Києві М. Романишин, який приїхав спеціяльно на запрошення КУМФ, щоб вибрати відповідні картини і полагодити „Угоду" їхнього перевезення в Україну, від щирого серця, насамперед, висловив велику подяку Я. Шафранюк за її розуміння і щедрий дар, а опісля подружжю О. і Я. Соколикам, Романові Вжесневському і Павлові Лопаті за фізично пророблену роботу. Окремо М. Романишин склав подяку усім тим мистцям, які подарували свої роботи музеєві в Києві. Він рівно ж насвітлив працю ДМУОМ та його конкретні виставки в престижних музеях світу та заплановані контакти з подальшими музейними установами. Київський гість назвав цей день пам'ятним Великоднем культури українського народу, коли розвіяні буйним вітром один народ і одна нація по всьому світі, як ті дві ріки, злилися в одне русло і в одну духовну святиню.

Накінець Владика Ізидор Борецький словами молитви і благословенною рукою прощав картини і виряджав їх у далеку дорогу і щасливу путь.

Отож, бажання Михайла Шафранюка сповнилися в житті грядущих поколінь.

Для історичного факту

(Закінчення на стор. 3)

Іван Головінський

УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА — ІНТЕҐРАЛЬНА ЧАСТИНА ДЕРЖАВНОГО БУДІВНИЦТВА

III

Існуючу бюрократичну організацію науки в Україні піддав основній критиці Демченко у статті: „Старі форми і нові функції, концепція управління фундаментальною наукою". Він вказав, що на Україні майже не було наукових досліджень, котрі оцінювали б за об'єктивними критеріями стан певних напрямків нашої науки і досягнення окремих учених на тлі світових досягнень. Демченко є цієї думки, що усі проблеми пов'язані із керівництвом науки слід поділяти на дві категорії: наукові, що їх вирішують самі науковці, та організаційні, вирішення яких треба залишити професійним адміністраторам. Він також пропонував, щоб створити найвищий науковий орган Національну Наукову Раду, в склад котрої входили б учені з різних галузей знання. Члени згаданої Ради не повинні б займати будь-яких адміністративних посад у наукових організаціях. На думку Демченка, їх кандидатури мають висувати наукові організації і товариства, а затверджувати Верховна Рада України на один термін від трьох до п'яти років.

Від 1990 року на загальних зборах Академії Наук можна було почути голоси в обороні української мови і науки. Особливо ясне становище в тій справі займали академіки Михайло Голубець і Ігор Юхновський. Про поступ в українізації Академії Наук покаже найближче майбутнє, одначе, деякий поступ вже зроблено. Позитивними заходами можна уважати переіменування Інституту Історії на Інститут Історії України та створення Інституту Соціології. Зорганізовано також Інститут Психології і відкрито декретом Президента держави Академію Педагогічних Наук. Інститут Соціології Академії Наук України при співпраці Редакції Енциклопедії „Української Діяспори" при НТШ в ЗСА видав знаменито редаґовані три числа „Української діяспори". Гідним уваги є створення при Академії Наук України відділ для студій джерел національно-визвольної боротьби XX століття. Відрадним явищем є також це, що другий Конґрес Міжнародної Асоціяції Українїстів відбувся у Львові при кінці серпня 1993 року, а третій правдоподібно відбудеться у Харкові. Намагаючись нав'язати більше тісний зв'язок із Заходом, Академія Наук України прийняла у свої члени відомих науковців-українців із діяспори. Щоб помилково не пропустити когось із членів, не буду їх тут перелічувати.

Рівночасно із змінами на терені Академії Наук, у минулих трьох роках можна було завважити відрадне явище відродження української науки поза рамками Академії. Тут в першу чергу слід згадати відновлення діяльности Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові та зорганізовання Української Наукової Асоціяції в Києві. Установча конференція Асоціяції відбулася в червні 1990 року. На конференцію приїхали 135 делеґати, серед яких були чотири академіки, чотири члени кореспонденти Академії Наук, 60 докторів наук і 53-ох кандидатів наук. Президентом Асоціяції вибрано П. Кислого, віцепрезидентами П. Таланчука, М. Кратка, В. Брюховецького, а вченим секретарем В. Чопика.

Крім змін у рамках Академії Наук України, є цілий ряд заходів, щоб закріпити чи розбудувати нові зв'язки із університетами України. Заходи на рівні народного шкільництва вже були дискутовані на сторінках „Свободи" і про них тут не згадую, а також тому, бо вони вимагають окремого обговорення.

Як відомо вже довший час зв'язки із університетами України держали такі відомі Інститути Українознавчих Студій як Гарвардський, Альбертський і Іллинойський. Цього року буде вже 13-ий рік під ряд відколи в Іллинойському університеті почалися літні українознавчі конференції, на котрі приїжджали численні науковці з України і інших країн. Ратґерс, стейтовий університет Ню Джерзі, нав'язав співпрацю із державним університетом ім. Тараса Шевченка в Києві та із університетом Києво-Могилянська Академія. Університет Ратґерс і Київський державний університет підписали умову про співпрацю 16-го червня, 1993 року. Того самого року шестичленна делеґація університету Києво-Могилянська Академія відбула двотижневе стажування в університеті Ратґерс.

Делеґація університету Києво-Могилянська Академія взяла також участь в міжнародній освітній конференції, зорганізованій університетом Ратґерс, котра відбулася 12-го листопада, 1993 року. Доповіді, виголошені на конференції, появляться окремою книжкою під редакцією професорів Набуо Шімагари та Івана Головінського. Говорячи про реорганізацію університетської освіти в Україні слід на цьому місці також згадати, що при кінці травня цього року відбудеться в Києві міжнародна конференція університетів співспонзорована американською високошкільною корпорацією, Міністерством Освіти України і Київським Державним Університетом ім. Тараса Шевченка. Заки приступлю до обговорення можливих заходів відносно реорганізації високого шкільництва в Україні, бажаю в кількох реченнях звернути увагу читачів на схему високого шкільництва в ЗСА, Европі і Японії.

Закінчення буде.

Живучість і організаційна активність Фонду допомоги дітям Чорнобиля в Дітройті, під пружним проводом мгр Роми Дигдало запевняє щорічне відзначення сумної та трагічної річниці нуклеарної катастрофи в Чорнобилі. На славу нашого міста треба також ще додати, що Українське Село, місце проживання громади старших віком, також щорічно збирає поважні суми грошей на допомогу дітям.

Відзначення 8-ої річниці нуклеарної катастрофи в Чорнобилі

Цьогорічне відзначення 8-их роковин цієї найбільшої нуклеарної катастрофи у світі відбулося в неділю, 24-го квітня. Відкриваючи його, голова Рома Дигдало підкреслила, що допомога хворим дітям є пекучим наказом часу й очікування на чужу поміч є зайвим. Це наш священний обов'язок рятувати ці невинні жертви в ім'я любови до свого народу, в ім'я любови до своєї вітчизни.

Наукову аналізу самої катастрофи подав д-р Павло Джуль. В історії людства це найтяжча, з огляду на трагічні наслідки, техногенна катастрофа. Нищівного та в своїй силі неопанованого ядерного пального пішло в атмосферу 50 тонн, тоді коли перша атомова бомба, кинута на Гірошіму, визволила тільки 750 грамів. Її шкідливі наслідки викликали цілий ряд специфічних медичних, соціяльних, психологічних, екологічних і науково-технічних проблем. Цим попереджено цілий світ щодо того, які загрозливі та шкідливі в наслідках можуть бути технологічні суперструктури.

Найбільш трагічний аспект цієї катастрофи — нищівний, зростаючий з часом та довготривалий вплив на життя людей та довкілля. Коли в рік катастрофи (як свідчать офіційні дані) померла 31 особа і було 237 захворювань, то два роки пізніше померло вже 300. В дальших роках смертність зростає і хоч немає офіційної статистики, говориться вже про тисячі осіб і десятки тисяч захворювань. Потужне радіяційне опромінення спричиняє послаблення чи цілковите ураження імунної системи, сприяє розвиткові різних хворіб. З усіх злоякісних захворювань, які викликає радіяція, левкемія виявляється найскоріше. Захворювання інших людських органів, як легенів, щитової залози, відбуваються повільніше і тривають декілька років.

Трагізм ситуації полягає в тому, що ми безсилі щонебудь змінити. Що ми можемо зробити — це тільки вчасно виявити симптоми захворювань і робити все для їхнього лікування.

З болем у душі говорила про Чорнобильську трагедію гостя Катерина Немира, член Спілки мистців України. Затаювання катастрофи перед світом та своїм населенням, випровадження дітей в тім часі на політичну демонстрацію — це непростимий злочин проти свого народу.

Як стверджують сьогодні міжнародні експерти, атомові станції в Совєтському Союзі були невідповідні забезпечені й така катастрофа була тільки питанням часу. На неймовірне геройство та посвяту спромоглися перші рятівничі групи, яким довелося гасити пожежу в Чорнобилі.

Сьогодні, вісім літ пізніше, ми маємо завмерлі міста, заборонені зони, мільйони людей, які в тій чи іншій мірі опромінені. Спеціялісти передбачають ґенетичні пошкодження аж до десятого покоління. В сьогоднішній ситуації наша поміч є конечна. Не допустім до цього, щоб невинні діти терпіли через брак засобів лікування.

Композицією М. Лисенка „Пісня без слів" з глибоким відчуттям виконала Люба Шесюк. Вірш Віки Івченко деклямувала Поліна Флорова, вірш Оксани Пахловської — Левко Плошанський.

Початкову молитиву провів о. ігумен М. Кобасюк, ЧСВВ, кінцеву — Владика О. Биковець.

Володимир Баран

В Україні знову діє „Обнова"

Львів (М.П. — „Обнова") — Тут у часі, коли відбувався Синод ієрархії Української Католицької Церкви, відновлено діяльність Академічного Товариства „Обнова", що діяло в Західній Україні перед Другою світовою війною. Товариство це об'єднує інтелектуалів і професіоналістів католицького віровизнання. Від самого початку свого існування академічна „Обнова" була членом „Пакс Романа", що об'єднує подібні федерації із багатьох країн світу і діє під патронатом Апостольської Столиці. 25-го лютого у Львові відбулась зустріч невеличкого гурту львівської інтеліґенції, на якій вирішено відновити діяльність „Обнови". Створено ініціятивний комітет, який очолили Богдан Трояновський — голова й Леся Крип'якевич — секретар. На зустрічі був присутній проф. Мирослав Лабунька, координатор товариства „Обнова".

Варто згадати, що як у післявоєнних роках у Европі, так і пізніше на поселеннях „Обнова" була дуже активною організацією. Особливо активною була студентська „Обнова". Діяльність студентської „Обнови" відновлено два роки тому у Львові й вона дуже гарно розвивається. Вона також є членом „Пакс Романа". Перед двома роками представники академічної „Обнови" М. Лабунька і М. Когут та представник студентської „Обнови" Андрій Костюк брали участь у конгресі „Пакс Романа" в Більбао, Еспанія. Членство у „Пакс Романа" є важливим для обох „Обнов", бо дає можливість українським делегатам виступати на впливовому міжнародному форумі. Але кожного року треба вплачувати вкладки твердою валютою, чого під сучасну пору не можуть собі дозволити товариства „Обнови" у Львові. Тому є прохання до колишніх членів студентської та академічної „Обнови" допомогти. Пожертви на оплату членської вкладки в „Пакс Романа" можна пересилати на адресу: Mrs. Roma M. Hayda — 60 Stones Throw Rd. Easton CT 06612, або — Prof.l M. Labunka 5130 N. 15th St., Philadelphia, PA 19141.

проф. Мирослав Лабунька

Неправда...

(Закінчення зі стор. 2)

ють обличчя України в міжнародній спільноті.

Сумними висновками закінчується Заява Всеукраїнського товариства „Просвіта" імені Тараса Шевченка: „Державна програма розвитку української мови не виконується... Закон України про мови порушується... Практика ігнорування української мови державними та громадськими структурами триває..."

Де вже до Криму чи Донбасу — в українській столиці становище не краще. Депутат Київської Міської Ради Володимир Щербина розповідає у „Вечірньому Києві":

„...У гастрономі, що біля Михайлівської Площі, звертаюся до продавця:

— Дайте мені, будь ласка, пляшку оцту.

— Чево, чево? — здивована вона.

Показую на вітрину, де стоїть оцет.

— А, так ето ведь уксус.

Не втримався:

— Вам, як продавцеві одного з центральних гастрономів, варто б володіти українською мовою.

У відповідь:

— Я уж как нібудь обойдусь і без етой мови, она мнє нє нужна".

Ну, нехай чужинець Майкл Іґнатьєв, вперше ступивши на українську землю і продовжуючи „традицію" своїх предків-графів, для яких українці просто не існували, нічого не зрозумів: нерозуміння не є найтяжчим гріхом. Одначе Е. Шаков, еміґрувавши зі Совєтського Союзу, добре знає, що й до чого, і будь-яку нагоду свідомо використовує для очорнення українців. Не „право на родіну" він обстоює, а кричущу неправду, вона є його „родіною". Тому хто-зна, чи й варто щоразу спростовувати зумисну фальсифікацію українських обставин.

У цій же газеті Е. Шакову добре, просто блискуче, відповів українець з Трентону Максим Полотнюк — про „миролюбність" керованого каґебістами московського православ'я, і про те, чому меншини в Україні розмовляють на „общепонятном", а не українською, і про „ультранаціоналізм" у Львові, і про непорядність, з якою Е. Шаков назвав Юрія Шухевича „хворим на голову". Легко зрозуміти М. Полотнюка — годі не зареаґувати на подібні публікації, але коли за ними стоїть тенденція, то найкраща відповідь — стиснути зуби і холоднокровно робити своє діло. Бо ось же: поряд з реакцією М. Полотнюка стирчать нові антиукраїнські вуха. В дусі все тієї ж запліснявілої україножерської тенденції вже інший автор „науково" доводить, що Данило Галицький — не український князь, а російський...

Картини...

(Закінчення зі стор. 2)

подаю ім'я і прізвища мистців, які подарували свої картини музеєві в Києві: Андрій Бабич, Андрій Бабій, Микола Бідняк, Роман Бараник, Ярослав Вижницький, Яків Гніздовський, Богдан Головацький, Любослав Гуцалюк, Дарія Ємець, Едвард Козак, Ярема Козак, Василь Кондратюк, Михайло Кравців, Микола Кричевський, Славко Крушельницький, Борис Крюков, Христина Кудрик, Софія Лада, Мирон Левицький, Павло Лопата, Петро Магденко, Омелян Мазурик, Михайло Мороз, Микола Неділко, Галина Новаківська, Ірина Носик, Анатоль Петрицький, Мирослав Радиш, Надія Сомко, Богдан Стебельський, Марія Стиранка, Анатоль Струвер, Омелян Теліжин, (дві картини), Богдан Титла, Клим Трохименко, Людмила Шанта, А. Шум-Стебельська.

Окружний з'їзд СУА Округи Огайо

У суботу, 23-го квітня, в приміщенні домівки СУА в Пармі відбувся 34-ий окружний з'їзд СУА Округи Огайо. На запрошення окружної управи на з'їзд прибула голова СУА Анна Кравчук.

Округа Огайо об'єднує 6 відділів і нараховує 190 членок. На з'їзді були присутні члени управи Округи, голови відділів, делегати від відділів та гості.

З'їзд відкрила голова окружної управи Іванна Шкарупа, а відтак передала керування зборами президії, у склад якої ввійшли О. Свистун — голова, Д. МекКей — заступник та С. Балагутрак — секретар.

Після звітів членів управи виступили з коротким словом голови відділів: Є. Русин (33-ій Відділ), Д. Сторожинська (12-ий), Д. МекКей (116-ий), Т. Сілецька (69-ий) та Л. Дем'янчук (8-ий), які говорили про стан їхніх відділів, про їхні проблеми та досягнення. Відтак звітували голова Округи та члени Контрольної комісії.

Визначною точкою з'їзду була доповідь голови СУА Анни Кравчук. Зробивши підсумок праці в минулому, вона зосередилася на плянах та нових завданнях, які стоять перед членством СУА. Незалежна Україна потребує, більш ніж колись, нашої допомоги для розбудови держави та піднесення життєвого рівня населення.

За останні роки ми багато допомогли нашій батьківщині, але ця допомога була спорадична, скерована тільки в деякі області країни. Тепер плянується розширити засяг допомоги на територію цілої держави. Допомогову акцію буде координувати Суспільна служба України.

СУА купила апаратуру фірми Дженерал Електрік, необхідну для встановлення діягнози та лікування пістряка. Кошт та інсталяція винесе 300,000 долярів. Ця апаратура буде незабаром перевезена до київської лікарні швидкої допомоги.

Багато уваги в минулому СУА присвятила допомозі студентам українського походження в Бразилії, Польщі та колишній Югославії. Стипендії отримали 600 студентів, яким було виплачено 200,000 долярів. Тепер плянується нагороджувати стипендіями студентів України та Румунії.

Великим досягненням, яким ми дійсно можемо пишатися, є успіх Українського Музею в Ню Йорку. Ще в 30-их роках виникла ідея заснувати Український Музей в найбільшому центрі Америки. Незабаром наш Музей перейде до власного будинку, а ми і надалі будемо підтримувати його працю.

Протягом останніх 50-ти років журнал СУА „Наше Життя" був речником правди про Україну та оборонцем її прав. Він користується великою популярністю не тільки в Америці, але й в Україні. На його сторінках часто друкуються статті авторів з України. Журнал має постійного представника на пресових конференціях у Білому Домі. Нашим обов'язком є і надалі підтримувати наш журнал, щоб його голос лунав в обороні України.

Багато членок у наших рядах є вже у старшому віці. Деякі з них знаходяться в нелегкому матеріяльному становищі. Головна Управа СУА, шануючи їх віддану довголітню працю, схвалила створити фонд членського статусу. Коштами цього фонду будуть передплачувати наш журнал для тих, які самі не в стані цього зробити.

В 60-их роках СУА нараховував 5,000 членок. Тепер маємо лише 3,000. Наші членки — це не лише фінансова база організації. Вони — репрезентантки України в Америці і можуть ставити вимоги до американського уряду у політичних стосунках до України. Плянується розгорнути широку кампанію, щоб заохочувати нових членок вступати в ряди СУА. В канцелярії Головної Управи СУА проведено необхідні адміністраційні зміни. Вони значно полегшать працю канцелярії та зменшать адміністраційні кошти.

Анна Кравчук висловила подяку всім членам Головної Управи та редакторові „Нашого Життя" Ірині Чабан за їхню безкорисну працю. З неприхованою гордістю повідомила, що членку Головної Управи СУА Ірину Куровицьку було обрано головою Світової Федерації Жіночих Організацій.

Ще перед з'їздом А. Кравчук дала інтерв'ю українській радіовисильні у Клівленді.

Після доповіді голови СУА було обрано нову окружну управу на чолі з Іванною Шкарупою.

На закінчення голова Округи І. Шкарупа подякувала всім присутнім і звернулася з проханням підтримати музейний бенефіс, який відбудеться в червні.

Едіта Морозинська

Українська Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка потребує допомоги

Призначену провидінням ролю Капелі треба виконати. Інституція жива і плодовита, бо Українська Капеля Бандуристів має перед собою завдання, до якого треба включити багато різних чинників. Всупереч трагізмам, які довелося пережити протягом її 75-літнього існування Капеля є дійсністю сьогодення. Російський імперіялізм, большевицький терор, нацистська жорстокість й інші тяжкі моменти, які треба було переборювати, — нині за нами. Каторги, тюрми, голод не знищили козацького духу, який ріс і ніс душу поколінь із неймовірною силою і неймовірним успіхом. Бандура зробила чи не більшу роботу в історії нашого народу, ніж шабля. Вона несла бальзам віків, закликала не здатися, не коритися, вселяла надію на краще завтра. Не одна бандура як інструмент була знищена, але поставала нова, досконаліша, пристосована до часу і потреб. Творці бандури не знали і не сподівалися ролі, яку вона відіграла дотепер і яка роля чекає її завтра. Провидінням надхнені кобзакі мали ясну ціль — не дати заснути козацькому роду, бо він живий, а дух його незнищимий.

У червні 1991 року в Кривому Розі на концерті Капелі маленька 5-літня дівчинка, чепурно вдягнена у гарну синю вишивку, вітала китицею квітів Капелю, передавши їх диригентові Володимирові Колесникові. Він узяв дівчинку на руки, поцілував, а вона на його руках кликала чистою українською мовою, ніжним милозвучним голосочком: „Я українка, я українка". У капелян мов би кров застигла в жилах, горло щось стиснуло, очі наповнилися слізьми. Про спів не було мови. Розумом заволоділо неймовірне почуття гордости за дух, який ожив у маленькій дівчинці. Вона знала, хто вона є. Її мама знала, хто вона є. Її бабуня знала, хто вона є. Маленька красуня виконала призначену їй місію і нам пригадала місію, яку ми маємо передати наступним поколінням.

Клич „Ми знов з тобою, Україно!" Капеля мусить далі продовжувати заплановане турне в Україну в липні ц.р. В Україні економічна ситуація складна і чекати якоїсь допомоги неможливо. Виконання місії ускладнюється через брак потрібних фондів. Управа Капелі, капеляни та „ad hoc" комітети своєю невсипущою працею та ентузіязмом несуть дух поколінь у краще майбутнє нашого народу.

Признання Капелі державної премії України ім. Тараса Шевченка є найкращим виявом завершення довголітньої праці тих, які залишилися відданими кобзарському мистецтву. Відзначення Петра Китастого, члена „хороброї сімнадцятки", диригента і пропагатора кобзарського мистецтва серед нашої молоді, та Петра Гончаренка, голови, адміністратора Капелі, рушійної сили Товариства Приятелів Капелі Бандуристів та конструктора бандури, т. зв. „полтавки", Заслуженими артистами України, Капеля прийняла з великим захопленням. Воскресіння українського духу проходить тихо, спокійно, а заплановане турне може допомогти ще не зовсім мертвим душам воскреснути.

Успіх Капелі у 1991 році не був лише її успіхом, але цілої діяспори, яка зуміла своєю жертвенністю і підтримкою виказати зрозуміння і потребу її місії. Кошти запланованого турне великі, бо потреби великі. Нашим щедрим громадським, церковним установам, а також індивідуальним жертводавцям шлемо нашу сердечну подяку за моральну та щедру фінансову підтримку дотепер. Просимо, не залишіть нас тепер у такий важкий і повний потреб час!

Наша адреса: P. O. Box 12129, Detroit, Michigan, 48212. Тел.: (313) 891-8358.

Степан Когут,
голова Управи
Ярослав Дужий,
голова Ювілейного комітету.

ФЕДЕРАЛЬНА РАДА валютних резерв найшлася в досить скрутному становищі, бо несподівано для всіх економіка країни взяла інший напрям у своєму розвитку. Це вперше від 1940-их років економічне пожвавлення здійснюється без допомоги державних, стейтових чи льокальних урядів. Цим разом економічне оновлення в країні базується виключно на починах приватного сектора, як ніколи досі впродовж останніх чотирьох десяток років. Дилема Федеральної ради валютних резерв була у тому, що їй треба вирішити чи продовжувати підвищувати відсоткову стопу на коротко-термінові позички з думкою, що це може запобігти майбутній інфляції, чи не робити нічого з уваги на те, що вищі відсоткові стопи та мінімальний державний вклад може зупинити цей економічний ріст. Після застанови, відсоткову стопу таки підвищено.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що у вівторок, 17-го червня 1994 р. упокоївся в Бозі наш найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО ДІДУНЬО, ВУЙКО І ШВАҐЕР

бл. п.

ІВАН СТРОЧАН

ПАРАСТАС буде відслужений у п'ятницю 20-го травня 1994 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевича при 109 E. Tabor Rd. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН почнеться о год. 9-ій ранку Панахидою в похоронному заведенні.

ЗАУПОКІЙНА СВ. ЛІТУРГІЯ в год. 10-ій ранку в Катедрі Непорочного Зачаття.

Тлінні останки будуть поховані на цвинтарі Св. Марії на Факс Чейсі Па.

Горем прибиті:

дружина — ОЛЬГА
доньки — МАРТА з чоловіком ВАСИЛЕМ
— НАТАЛКА
— ОКСАНА
— ХРИСТИНА
внуки — ХРИСТИНА
— МИРОСЛАВА
— ЛАРА
— МЕЛАНІЯ і
— АНДРІЙ
родини — ЧОРНОДОЛЬСЬКИХ, ШАБАТУРА
— ОЛІЙНЕЦЬ І ЗАКРЕВСЬКИХ
та близька і дальша родина в Україні і США

Через спорт до світового визнання

Із проголошенням незалежности в 1991 році Україна вступила у новий період своєї історії.

Несподівано для нас самих, через активність спорту, що на американському континенті розрісся неспівмірною потужною силою, перемога молодих українських спортовців Віктора Петренка і Оксани Баюл, що здобула золоту медалю у фігурному ковзанні на льоду в зимовій Олімпіяді в Норвегії, та інших наших спортовців, вказали всьому культурному світові вдруге, де є та Україна, що має у своїх рядах таких славних нащадків. Світова громадськість ще довго згадуватиме про них та їхню країну походження — Україну. Та тут лиш коротка згадка про це.

Тепер про інше розкажу докладніше. В 1993 році молода відновлена держава Україна зголосилася до кругосвітньої подорожі вітрильників водами океанів навколо нашої плянети. Вітрильник „Яхта Одеса" разом з цілою залогою та капітаном Анатолієм Вербою зголосилися взяти участь у тому маловідомому і коштовному у нас спорті.

Виїхали вони з України ранньою весною 1993 року, щоб приплисти на час до збірного пункту у Великобританії в порті західнього її побережжя Савтгемптоні, де заїздили вітрильники зголошених морських держав і звідки почалася кругосвітня подорож вітрильників.

На Атлантійському океані під час бурі український вітрильник „Яхта Одеса" був пошкоджений. Буря зламала його мачту. Залога в розпуці! Мають випасти з маршруту й не зможуть репрезентувати своєї держави України, яка тепер потребує розголосу. Молоді ентузіясти не зневірилися і не зреклися наміченої мети. З трудом добилися до берегів Америки та звернулися через часопис „Свобода" до громадян про фінансову допомогу, бо треба було встановити нову мачту. Їхня мрія здійснилася, яхта направлена і можуть далі брати участь у подорожі вітрильників. Мешканці Ню Йорку були свідками, як український вітрильник „Яхта Одеса" взяв участь у парадному ході-рейді попри Статую Свободи рікою Гадсон та українські ентузіясти того спорту там вітали їх.

Всі вітрильники того кругосвітнього походу причалювали кілька разів до суходолу, що означало не лише короткий відпочинок, але також формувало вістку про існування такої держави та створювало всесвітній авторитет для неї. Вітрильники причалювали в Уругваї, Австралії, Новій Зеляндії, на Фльориді, у Великобританії.

У цей час, коли пишу ці рядки, наш український вітрильник „Яхта Одеса" заякориться (від 2-го квітня до 21-го травня) на Фльориді. Подаю адресу для зацікавлених: „Yacht Odesa", c/o Whitbred Round the World Race, 1850 Ellen Drive, Suite 200, Fort Lauderdale, Florida 33316.

Щоб наш вітрильник дістався до матірного порту в Україні, „Яхта Одеса" мусить подолати ще дорогу зі західніх берегів Великобританії через протоку Ґібралтар, Середземне море, Егейське море, Мармурове море до Чорного моря і українського порту Одеса. Поворотний причал нашого вітрильника в Одесі передбачений на 14-го червня цього року. Адреса: Ukraina — Україна, м. Одеса 270 104, вул. Корольова 64-б 142, Асоціяція яхтсменів Одеси, „Яхта Одеса — 200".

Іванна Зельська

Стрийська гімназія — вікно на Захід

Стрийська гімназія намагається відродити свою систему освіти на зразок европейських шкіл. Вже в 1992 році відбулася конференція для створення асоціяції директорів гімназій різних областей України. Представники гімназії взяли участь в конференції в Утрехті, Голляндія, на якій провели переговори про можливість стати членом европейської асоціяції директорів середніх шкіл.

Однак обставини, в якій нині знаходиться шкільництво, не є кращим від інших галузей, установ і підприємств. Ситуація в Україні стає щораз гіршою, тривожнішою, промисловість паралізована, економічний стан безвиглядний, тому криза не обминула і місто Стрий. Тільки декілька заводів і фабрик працюють. Всі решта відправили працівників у вимушені відпустки без оплати. В таких обставинах, пише Я. Турянський, директор гімназії, „ми підходимо до виборів до Верховної Ради. І в цьому випадку дуже гірко спостерігати, як представники різних політичних сил (тільки тих, які сповідують націоналізм, — 18 партій) обливають брудом один одного і ні в якому разі не йдуть на згоду і компроміси. Боротьба між ними триває на теренах Західньої України. Велечезні простори Великої України віддані на відкуп партії влади і російськомовним організаціям. Тому важко спрогнозувати новий склад Верховної Ради, але напевно вона буде більш реакційною за попередню".

Це політичний і економічний стан, але вчителі на чолі з енергійним директором гімназії Ярославом Турянським не опустили рук, не піддадають впливам безнадійности, не чекають на доручення згори, не чекають на манну. Навчання в Стрийській гімназії йде нормальним руслом. В листі Я. Турянський розповідає про працю в гімназії: „В гімназії йде нормальний навчальний процес. Наші учні уже перемагають на міських і обласних предметних олімпіядах. Змагались з Дрогобицькою гімназією і також перемогли. Готується до випуску власна гімназійна газета, яку редагують учні старших клясів. Учні перших клясів випускають уже друге число своєї „Ластівки". Викладачі гімназії часто бувають на семінарах у Східній Україні: м. Шостка Сумської области, м. Олександрія Кіровоградської обл., м. Запоріжжя, м. Синельниково Дніпропетровської обл. Від 28-го квітня по 2-ге травня будемо приймати в Стрию директорів усіх гімназій України на українсько-швайцарську конференцію з проблем гімназійної освіти".

Для підписання угоди про співпрацю і вступ Стрийської гімназії до Світової Освітньої Асоціяції (ICP), президентом якої є представник Швайцарії, нав'язано контакт з її представниками в Англії, Німеччині і Швайцарії. Вступ до цієї асоціяції дозволяє вийти українським гімназіям в прямий контакт з европейськими середніми школами.

До інших позитивів належить видавнича діяльність. Видали підручник „Міфи і казки" накладом 15,000 примірників, який швидко розійшовся, а підручник „Слово і диво" накладом 12,000 прим. розповсюджується у Східній Україні. В процесі видання новий підручник „Чиста криниця". Трудність, однак у постійній інфляції.

В проєкті дирекції з підтримкою батьків є нові гімназійні однострої. Підшукується відповідний матеріял, а крій хилиться до клясичного стилю. Від 1-го вересня 1994 р. жоден учень гімназії не зможе переступити поріг без форми. Хоч є проблема з учнями бідних родин відносно грошей.

Як інформує Я. Турянський, „Фонди, зібрані на 1-му Світовому Конгресі і ювілейному з'їзді, були витрачені на закуп необхідної апаратури для редакційного відділу, друку книжок і обладнання кабінетів іноземних мов". Є прохання збірок художньої літератури, а також англомовних книжок, навчального матеріялу на відеокасетах, підручників, яких у нас обмаль. Також потрібні комп'ютери IBM старих марок і електричні друкарські машинки".

З подивом і захопленням читаємо про їхню працю, проблеми і пляни на майбутнє. Бажаємо їм дальших успіхів з надією, що на проблеми Стрийської гімназії відгукнуться не тільки стрияни, але всі, що розуміють потреби добрих підстав освіти нового покоління України. Сьогоднішній студент — завтра провідник народу!

Слава Рубель

У кожній...

(Закінчення зі стор. 1)

яку може й далі вкладати свою душу і свої тепер сумні думки.

Однак вона не лише вишиває для себе, а постановила, як каже, через чисту українську культуру виховувати українську жінку. Щоб краще вивчати, як це робити, вона їздила до Вільнюса у Литву, де в університеті діє педагогічний факультет культури побуту. Багато там навчилася і хотіла б увести подібний факультет в Дрогобицький Педагогічний Інститут, маючи для цього „зелене світло" і прихильність проректора Інституту. А це зовсім не дивне. Таж з-під її руки вийшло вже досі 15 народних майстрів зпосеред учнів, яких навчила правильної народної вишивки. Виставки її студентів у Києві і Львові причинилися до успіху майстрині та її учениць, з яких, як знаємо, цих 15 прийнято до Спілки Народних Майстрів України.

— „Щодва роки я стараюся підготовити нових таких майстрів, тому їх число буде зростати, як довго в мене буде сил продовжати навчання", — каже М. Кот з повним перконанням –". Хочу також поширити відділ Бойківщини, бо в дрогобицькому музею є велика збірка вишивок із тієї частини України та з неї можемо черпати натхнення і приклади".

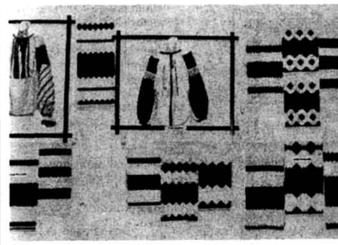
Гостя з гордістю розповідає за найбільший для неї успіх у 13-літній праці, а це виставку вишивок її та учнів у Державному Музеї Українського Народного Декоративного Мистецтва на території Київо-Печерської Лаври.

Тепер на катедрі в інституті навчає вона не тільки вишивку, але й методику та історію народних художніх промислів (перша в Україні).

За час праці М. Кот, як педагога, понад 500 студенток перейняло від майстрині науку вишивкарства із усіми його нюансами в найкращій формі.

Велику увагу приділяють в інституті вивченні традиційної вишивки Дрогобицького реґіону — бойківської. Підготовляють матеріял до альбому „Вишивка Дрогобиччини: традиції і сучасність". Сама майстриня працює в усіх жанрах вишивки і це бачимо із світлин, що їх вона принесла. Це рушники, серветки, доріжки, наволочки, сорочки і блюзки за бойківськими, гуцульськими і полтавськими мотивами.

Саме із цим своїм доробком (250 експонатів) вона приїхала тепер до ЗСА, де мала нагоду виставляти його в Чикаґо і Торонто, розуміється, з великим успіхом та ентузіястичними рецензіями в нашій пресі. У Чикаго особливо цікава була Бойківська стіна — у Торонто — Гуцульська. Але на наше питання чи продає свої народні шедеври, мисткиня відповідає, що ні, бо кожну із виставлених речей важко відновити.

Гуцульські вишивки на виставці в Торонто.

В ЗСА М. Кот буде перебувати лише до кінця травня, а відтак вертається на свою працю до інституту в Дрогобичі.

Жаліємо, що не має нагоди побачити цю її справді унікальну збірку тут в Ню Йорку, але, як виясняє, ніхто тут не був зацікавлений уможливити хоча б на коротко влаштування такої виставки для широкої публіки. А шкода, бо такого чистого як сльоза, народного багатства саме тут бачиться мало а раз-у-раз маємо зразки спотворення його різними „модернізаціями", чи просто незнання справжнього мистецтва України. Добре, що існують такі рідкісні одиниці як М. Кот, що не лише знає що таке бездоганне народне мистецтво вишивки, але й передає знання майбутнім учителям, що будуть далі його плекати.

Прем'єра...

(Закінчення зі стор. 1)

січні 1915 року британський уряд попередив канадський уряд, що українці є „дружніми чужинцями", які вороже ставляться до воєнних цілей Австро-Угорщини.

Кадри фільму „Freedom Had a Price" зняті безпосередньо на місцях колишніх концентраційних таборів і показують залишки таборових структур і реліквій знайдених фільмовою екіпою. Фільм теж базується на архівних матеріялах (фільмові кадри, оригінальні фотографії, документи), хвилюючих зізнаннях свідків, які вижили, і включає коментар визначних канадських істориків, як Десмонд Мортон і Доналд Ейвері.

На підставі цього історичного матеріялу кінорежисер Юрій Луговий ефективно задокументував на кінострічці зворушливу людську драму на тлі однієї події в канадській історії, яка майже зникла з колективної свідомости канадського суспільства.

Прем'єра фільму „Freedom Had a Price" відбудеться у п'ятницю, 27-го травня у St. Lawrence Centre For the Arts (27 Front St. E., Toronto) о год. 7:30 вечора. Вступ від особи 50 дол., що включає прийняття, на якому буде присутній кінорежисер Юрій Луговий. Дохід з прем'єри призначений на покриття коштів виготовлення фільму.

До численної участи у прем'єрі і за дальшими інформаціями звертатися на ч. тел. (416) 966-1819.

Дирекція Українсько-Канадського Дослідчо - Документаційного Центру

Коли душа відходить у вічність...

У неділю, 3-го квітня, парафіяни УАПЦ Св. Покрови в Рочестері, Н. Й., відзначили сороковий день смерти свого довголітнього дириґента Юрія Оношка. Цей день в житті згаданої парафії звеличала своєю присутністю єдина дочка покійного Віра, яка спеціяльно прибула до З'єднаних Стейтів Америки, щоб побути бодай з пам'яттю батька, без якого вона виросла і все життя тужила за ним.

Св. п. Юрій Оношко

Після Панахиди за покійного всі перейшли до парафіяльної залі, де відбувся урочистий поминальний обід центром уваги якого була Віра Оношко.

Поминальним обідом керував вічний тостмайстер покровської парафії в Рочестері Федір Федоренко, представивши дочку покійного присутнім, а потім попросив до слова настоятеля парафії о. Петра Цимбала.

Отець П. Цимбал, говорячи про заслуги покійного перед Українською Православною Церквою у вигнанні, сказав, що Ю. Оношко розпочав свою активну організаторську працю створенням церковних хорів ще в таборах українських вигнанців, відразу після закінчення війни в Німеччині, а потім продовжив її у ЗСА.

Наступне слово виголосив Павло Прокопенко, який прекрасно передав суть праці на церковній ниві незрівняного дириґента Ю. Оношка, підкресливши його професійний і дипломатичний хист, що немало послужило налагодженню плідної праці в атмосфері скитальського життя українських вигнанців. У своїй промові П. Прокопенко сказав, що хто зблизька знав покійного, той бачив, що Ю. Оношко був людиною глибоко релігійною і свою церковну діяльність вважав служінням Богові і його сторозтерзаній батьківщині Україні, для якої він жив і все життя страждав, був переслідуваний і ув'язнений. Одночасно Ю. Оношко був людиною обов'язку й служив своєму народові вірою й правдою так довго, як йому дозволяло здоров'я.

Петро Косенко звернув увагу присутніх на те, що Юрій Оношко був людиною начитаною й висококультурною, можливо був одним з останніх могікан української культурної діяспори, цікавився літературними подіями на Україні та в українському зарубіжжі.

На пропозицію Петра Косенка була проведена збірка поміж присутніми для увіковічнення пам'яті доброго самарянина, яким був покійний. Збірка принесла 177 дол. Дочка покійного Віра подякувала всім за добру пам'ять про її незабутнього батька, подякувала організаторам і виконавцям такого сердечного й багатого відзначення сорокового дня смерти її тата, особливо сестрицтву парафії Св. Покрови, подякувала й збірщикам Людмилі Терещенко та Федорові Федоренкові за їхні труди.

Поминальний обід розпочався й закінчився молитвою „Вічная пам'ять".

Павло Прокопенко

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮЛІЯ БУЛА член УНС Відд. 127-го Т-ва ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й. померла 25-го грудня 1993 року на 76-му році життя. Нар. 2-го лютого 1917 року в Баффало, Н.Й. Членом УНС стала 1935 року. Залишила у смутку сестер Марію Булу і Ольгу Снайчук. Похорон відбувся 29-го грудня 1993 року на цвинтарі Mount Calvary in Cheektowaga (Buffalo) N.Y.

Вічна Їй Пам'ять!

Кетлін М. Ленд, секр.

МИХАЙЛО МИХАЙЛИШИН член УНС Відд. 379-го Т-ва ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл. помер 22-го грудня 1993 року на 69-му році життя. Нар. 1924 року в селі Кінахів, обл. Івано-Франківськ, Україна. Членом УНС став 1955 року. Залишив у смутку дочку Ольгу Вандергуф і Марію Костелину з мужем Романом, внуків: Павла, Роксану і Карен, сестер — Марію, Яніну і Варвару та дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

С. Ґоляш, секр.

ВОЛОДИМИР КОРБА член УНС Відд. 264-го Т-ва „Український Тризуб" в Карнеґі, Па. помер 12-го грудня 1993 року на 75-му році життя. Нар. 9-го лютого 1918 року в Карнеґі, Па. Членом УНС став 1937 року. Залишив у смутку дружину Сильвію, сина Михайла з дружиною Ґрейс і трьома внуками, дочку Мішел з мужем Михайлом і внуком Захарієм, брата Стефана Корбу. Похорон відбувся 17-го грудня 1993 року на укр. прав. цвинтарі при церкві свв. Петра і Павла в Скат Тавншип, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Богдан Грицишин, секр.

ЄВГЕН ЛЕВИЦЬКИЙ член УНС Відд. 83-го Т-ва ім. Івана Франка у Філядельфії, Па. помер 31-го грудня 1993 року на 83-му році життя. Нар. 2-го серпня 1910 року в Перемишлі, Україна. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку дружину Віру, доню Ірину з мужем Робертом, сина Юрія і сестру Юрія з Польщі також друзів-колег сцени українських театрів. Похорон відбувся 8-го січня 1994 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Степан Гаврищ, секр.

СТЕФАН ІВАСЕЧКО член УНС і секретар 48-го Відділу в Рідінґ, Па. помер 15-го лютого 1994 року на 69-му році життя. Нар. 1924 року в Україні. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку Анну і Евгенію Івасечко. Похорон відбувся 18-го лютого 1994 року в Гайнґ Гиллс, Рідінґ, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Евгенія І. Карп, секр.

ІВАН БОРТНИК член УНС Відд. 282-го Т-ва ім. Непорочного Зачаття у Вілкіс Беррі, Па. помер 6-го жовтня 1993 року. Нар. 16-го січня 1919 року у Вілкіс Бері, Па. Членом УНС став 1936 року. Залишив у смутку сина Роберта. Похорон відбувся на цвинтарі св. Ґертруди в Колонії, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Марія Болоскі, секр.

КАТЕРИНА МІНКЕВИЧ член УНС Відд. 170-го Т-ва „Українська Січ" в Джерзі Ситі, Н.Дж. померла 23-го грудня 1993 року на 75 -му році життя. Нар. 4-го березня 1918 року в Джерзі Ситі, Н.Дж. Членом УНС стала 1975 року. Залишила у смутку доньку Жанет. Похорон відбувся 27-го грудня 1993 року на цвинтарі Ґрінвуд в Бравл, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Володимир Білик, секр.